

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

25. søndag i treenighetstiden - 15. november 2015

Prekentekest: Matt 14,22-33

Lesetekst I: Sal 107, 23-32

Lesetekst II: 2 Kor 1,8-11

Herre over det skapte

Dette er en av flere fortellinger der Jesus viser seg som Herre over det skapte – en rolle som Gud selv har i GT. En annen er beretningen om at Jesus stiller stormen. Disse to tekstene er blant dem i evangeliene der “Jesus går inn i Guds sandaler.” Jesus viser seg som en Guds profet (“profeten Jesus fra Nasaret i Galilea”), men også som mer enn en profet.

Matteus sin versjon bygger på Markus, som skrev tidligere i det første århundre. Også evangelisten Johannes har med denne fortellingen – og det er ikke så ofte Johannes beretter om det samme som de tre første evangelistene. Alle tre er enige om at dette skjedde like etter brødunderet der han metter fem tusen – et annet tegn som viser Jesu makt i skaperverket.

Geografisk plassering

Johannes fremstiller geografien litt ulikt de to andre. Han plasserer brødunderet i ødemarken på østsiden av Galileasjøen, innunder Golan, og disiplene legger så fra land og drar over sjøen vestover mot Kapernaum, og så er det de møter motvind etter at det er blitt mørkt.

Mens Markus og Matteus lokaliserer dette første brødunderet til vestsiden i nærheten av Kapernaum, der det er landsbyer omkring – og Jesus sender dem så av gårde over til den andre siden, bort fra Herodes Antipas sitt Galilea, til Golan som hørte Antipas sin bror Filip til (Matteus og Markus beretter om et brødunder til, som de legger til “den andre siden av sjøen”).

Det kan komme kastevinder ned over sjøen fra elvedalene i Golan. Skildringen passer godt med hard østavind og bølger. Jesus må ha sendt dem av gårde mens det ennå var lyst, kanskje sjøen ennå var smul da. Men så må været ha snudd, og det er kommet helt til den fjerde nattevakt – mellom klokken tre og seks på natten, mens det enda er mørkt. Da er det Jesus kommer mot dem, gående på vannet.

Ikke langt fra Brødunderkirken på vestsiden av sjøen, på vei opp mot Saligprisningsberget, ligger en eldgammel liten hule med utsikt utover sjøen. Benediktinermunken Bargil Pixner, som skriver om evangeliens geografi, viste oss denne hulen for mange år siden: “Dette er en god setting for å få med hvordan det skjedde. Kanskje det var her Jesus satt alene i bønn, ser utover sjøen og ser at disiplene strever i båten? Og så bestemte han seg for å hjelpe dem.”

«Etterpåkløskap»

Jeg tror kanskje disiplene var for fjetret og redde da Jesus kom gående på sjøen, til at de tenkte bakover på Skriftene for å forstå hva som skjer. Men Matteus og hans lesere husket et annet

sjøunder, i Sivhavet, der Herren ved sin tjener Moses viste seg som Herre over naturkreftene. Han som en gang i opphavet satte grenser for hav og landjord, han som en gang tørkla Jordan for at hans folk skulle gå tørrskodd over etter paktkisten og Josva. På nytt viser Gud seg som Herre over sjøen. Naturkreftene må lyde ham som nå er Herrens tjener og utvalgte. Ikke Moses eller Josva denne gangen, men galileeren Jesus på Galileasjøen.

«Jeg er»

Alle tre evangelistene forteller om Jesu hilsen: "Vær ved godt mot! Det er jeg, vær ikke redde." Ordene "Det er jeg" minner om Jesu tydelige "Jeg er"-ord i Johannesevangeliet: Jeg er døren, Jeg er Veien, Jeg er Livet, Jeg er vintreet – ord der Jesus sier "Jeg er" slik Gud selv presenterte seg overfor Moses (2 Mos 3,13-15; sml Jes 44,6; 45,18.22).

Men så har Matteus informasjon som de to andre ikke forteller om, tillegget om Peter og Jesus, og disiplenes bekjennelse til Jesus.

Bekjennelsen

Det er bare Matteus som avslutter fortellingen med at disiplene tilber Jesus, når de bekjenner: "Du er i sannhet Guds sønn". I Jesu samtid trenger ikke "Guds sønn" bety mer enn "messias av Davids ætt" – en kongelig messias (sml 2 Sam 7,12-14 og Sal 2,7). Når Matteus og Lukas gir ut sine evangelier, antagelig på 80-tallet, betyr "Guds sønn" mer, da aner vi noe av Jesu plass nær Gud selv i denne tittelen. På Jesu egen tid virker det paradoksalt at et naturunder fører til en bekjennelse til Davids-sønnen: En forventet ikke tegn og under fra den Davidssønn Gud skulle sende. Tegn og under er fra Gud selv, og noen tegn gir han gjennom sine profeter. Det er viktig å få med seg at både evangeliene og Apg 3,18-26 beskriver Jesus også som profet – det er nyttig å ta med seg i samtale med våre muslimske landsmenn. Slik bekjennelsen nå er formulert i v. 33, aner det meg at det er Matteus som i apostolisk fullmakt aktualiserer og utvider disiplenes opprinnelige reaksjon og bekjennelse.

Aktualisering

På retreat ble jeg en gang gitt denne teksten av min veileder: "Mediter over den, og se hva den sier til deg!" Og underveis i meditasjonen ble jeg tatt inn i dialogen mellom Jesus og Peter. Jeg som noen ganger svikter i min tro og tillit til at Jesus går med meg. Jeg som noen ganger synker ned, faller i syndens og nederlagets gjørme. Og som roper med Peter, "Herre, berg meg!" Og så er Jesus på nytt han som strekker ut sin hånd, griper tak i meg, holder meg oppe og drar meg inn i båten. Jeg fikk se inn i Jesu blick, fikk bekreftet at han svikter ikke. Jeg får fortsatt være med i båten, høre til i hans disippelflokk, og utsi min bekjennelse til ham som er min Herre. Dette er en del av teksten predikanten kan aktualisere i du-form.

Matteus og Markus beretter at vinden og bølgene stilnet da Jesus steg opp i båten, mens Johannes sier "straks var båten ved land der de skulle legge til." – Dette kan predikanten aktualisere i du-form, inn i tilhørernes liv.

Salmeforslag: (Salmenummer fra Norsk Salmebok 2013)

461 Tårnhøye bølger går

464 v. 1,5,6 Velt alle dine veie - alternativt 478 Vær sterk, min sjel, i denne tid

"Makten är i Jesu händer"

184 Farao nådde oss like ved stranden (avslutningssalme)

Torleif Elgvin

Cand theol. Ansatt ved NLA Høgskolen Staffeldtsgate, tidl. Den Norske Israelsmisjon.

Torleif.Elgin@nla.no